

NOVI SLOV. ŠTAJERC

IZ NARODA ZA NAROD.

„Novi Slovenski Štajerc“ izhaja vsakega 10., 20. in 30. v mesecu. — Naročnina za celo leto 2 K, za pol leta 1 K, za četrto leta 50 vin; plačuje se naprej. — Posamezna številka 6 v. Oznaniila po dogovoru. Denar in reklamacije se pošiljajo na: Upravištvu „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani. Dopisi pa na: Uredništvo „Novi Slovenski Štajerc“ v Ljubljani.

Beseda o okrajnih zastopih.

(Nadaljevanje.)

V vsaki dačni knjižici je na levi strani predpisan davek kot »tekoči davek« za vsako leto, potem so predpisane posebej doklade za deželo, okraj in občine. Konečno je izračunjen popust pri zemljiškem in hišno-najemninskem davku. (Abfall durch Nachlässe.) Ta »začasni« popust so začeli okr. glavarji odtegovati od pravega davka, da jim je bilo mogoče predpisan davek stisniti ali znižati pod 60 gl. ali 120 K in vzeti tako mnogim kmečkim posestnikom volilno pravico za okrajne zastope v skupini velikega posestva.

To se je zgodilo v Ptuj po c. kr. okr. glavarju Underrain l. 1902. C. kr. namestnija v Gradcu je, seveda vse razsodbe in odločbe c. kr. okr. glavarstva dne 25/1 1904. pod številko 52.120 ex 1903 potrdila! Glavarstvo in namestništvo delali ste v najlepši slogi in sporazumljenju proti Slovencem.

Dr. Jurtela in 12 prikrajšanih posestnikov z njim so se pritožili na upravno sodišče na Dunaj. Pri razpravi dne 24. marca 1905 je to najvišje sodišče ovrгло in razveljavilo postopanje c. kr. okr. glavarstva v Ptuj in c. kr. namestništva v Gradcu. Izrek je, da se pri določevanju podlage za volilno pravico v skupini velikega posestva za okrajni zastop začasen popust ali odpis pri davku nikoli in nikjer ne sme odračunati ali odtegniti ter mu tako vzeti volilno pravico. Ta razsodba je bila objavljena v raznih časnikih, posebej v »Domovini« in je merodajna za vse bodoče volitve v okrajne zastope na Štajerskem. Marsikateri posestnik dobi spet volilno pravico, katero so mu hoteli po sili ugrabiti. Pri vsaki volitvi pa je treba na postopanje polit. oblasti strogo paziti.

Pri velikih posestnikih je paziti zaradi volilne pravice še na druge okolnosti, na katere slov. volilci navadno ne pazijo, pač pa naši nasprotniki.

Ime pravega posestnika in lastnika zemljišč, ako sta mož in žena tedaj obeh — mora biti pravilno vpisano:

1. v zemljiški knjigi,
2. v posestnem listu ali poli,
3. v davčnem katastru ali predpisu,
4. na vseh plačilnih knjižicah.

Ako to ni vse v redu, se lahko zgubi kljub reklamaciji volilna pravica. Če je n. pr. žena vpisana s svojim prvotnim imenom, to je z imenom po stariših ali, če je bila vdova po umrlem možu, potem lahko

skupno posestvo zgubi glas v velep. ker ni na eno in isto ime 120 kron davka.

Dalje je posebno paziti na to, da sta oba — mož in žena na enake dele pri vseh posestnikih lastnika, n. pr. vsak na polovico; ali pri vseh mož na $\frac{2}{3}$, žena na $\frac{1}{3}$. Nikoli in nikjer pa se ne more predpisan davek skupaj šteti za podelitev volilne pravice, ako imata mož in žena — vsak svoja posestva, čeravno jih opravlja skupno ali če imata nekaj posestev skupaj, nekaj pa vsak za se, se to ne sme glede davka prišteti skupnemu, kar vsak sam za se poseduje kot lastnik! Pač pa lahko ima mož za se in tudi žena volilno pravico, ako je posestvo tako veliko, da se plačuje nad 240 K čistega davka. Nato pa naši ljudje najmanj pazijo. Volilno pravico dajo le posestva v okraju, pa ne tudi posestva izven okraja.

Po § 7 c. zak. imajo v skupini najvišje obdačenih industrije in trgovine tisti volilno pravico, ki posedujejo v okraju industrijska, rudokopna ali trgovska podjetja in od teh predpisanega pravega davka vsaj 60 gl. ali 120 K. V tretjo skupino spadajo mesta in trgi, v četrto pa vse kmečke občine, ki volijo v okrajni zastop po svojem županu in volilnih možih.

§ 8. določuje število zastopnikov, katere mora okrajni zastop imeti. Če šteje okraj pod 10.000 duš, mora okr. zastop imeti 24 udov; okraj z 20.000 duš, pa 30 do 32 zastopnikov, okraj do 30.000 duš, 36 zastopnikov, okraj nad 30.000 duš 40 do 42 zastopnikov ali udov.

§ 9 določa, kako se imajo mandati ali število zastopnikov razdeliti na imenovane štiri skupine.

Ta § 9, dež. zak. obsega največjo krivico, katero je nemška večina kedaj v Gradcu zoper Slovence iztuhtala. — Ta § je vzrok, da je na Spodnje Štaj. boj za večino v okrajnih zastopih neizogiben in stalen.

Okrajni zastop je zastop interesov. Ti bi še morali meriti in odmeriti po velikosti dače, katere plačuje volilci vsake skupine na leto. Ta edino pravičen princip velja n. pr. na Češkem pri razdelitvi mandatov.

Na Štajerskem določa § 9, da pride na vsako skupino enako število zastopnikov. S to krivično postavno odločbo je hotela nemška večina tudi na Spod. Štaj. zagotoviti večino ali prevlado mestom in trgovim iz skupine mest in trgov ter onih najvišje obdačenih industrije in trgovine, ki se nahajajo le po mestih nikjer ali redko pa na kmetih. N. pr. v pol. okr. P. je pred-

pisano pravega zemlj. in razred. davka 120.000 gl., od tega plačujejo veliki posestniki 20.000 gl. industriji 10.000 gl. mesta in trgi 20.000 gl., kmečke občine pa 60.000 gl. Ker ima okrajni zastop 40 zastopnikov, bi tedaj po pravici in resnici morale imeti kmečke občine polovico vseh zastopnikov, to je 20 zastopnikov. Toda postava pa jim prizna in dodeli le 1/4 tedaj le 10 zastopnikov.

Kmečke občine, kmetski interesi so očividno prikrasani, pa vendar še najdemo kmečke velike posestnike, ki nastopajo še kot izdajalci, kot Judeži in prodajajo tam kmečke koristi, kjer bi jih morali z vso silo varovati proti mestom in trgom.

Javni napisi na Slovenskem.

Edino pravo načelo za javne napise je: ker so javni napisi v prvi vrsti namenjeni domačemu prebivalstvu, toraj imajo biti v *njegovem* jeziku, pri nas toraj — *slovenski*! Ako pa so napisi dvojezični, gre *slovenščini* brez vsakega ugovora na Slovenskem prvo mesto. Ako so celo na Kranjskem kljub temu napisi včasih *samonemški*, ali pa je pri dvojezičnih z malo izjemami *nemščina* na prvem mestu, je to mogoče le iz sledečih vzrokov: bodisi se hoče kazati na ta način neka prednost, nadvrednost nemščine nad slovenščino, katera ji po pravici in po zakonu ne gre, — ali pa so hoče dokazati, da je nemščina *c. kr. državni jezik*, kar pa tudi ni zakonito!

Toraj edino nemščina, ali pa pri dvojezičnih napisih nemščina na prvem mestu, nima ne po zdravemu razumu, ne po formalnem zakonu nobene upravičenosti, je *protiustavna, protizakonita, in vsebuje* žaljenje narodnosti — To bi tudi vsi Slovenci tako čutili, ako bi se zavedali svojih pravic — ne rečem kot ljudje — marveč kot *svobodni avstrijski državljani*, ravnopravni vsem drugim avstrijskim narodom!

To prepričanje bi moralo prešiniti vse Slovence in pred vsemi Tebe, vsa slovenska mladina obeh spolov in vseh stanov, da je žaljenje za nas Slovence, ako se na naši zemlji, med našim ljudstvom šopirijo samonemški ali samolaški napisi, ali pri dvojezičnih nemščina na prvem mestu. Zavedati se moramo da je to krivica, katera se mora *odpraviti* koj, brez odloga, in sicer po vsem Slovenskem, ne samo na Kranjskem!

Po vsem Slovenskem *slovenščini* — prvo mesto! Mi nismo sužnji kakšne druge narodnosti in nočemo, da bi nas še *javnost kot take označala*. Proč s krivico! — na dan z našo ravnopravnostjo!

To zavest in prepričanje goji ti, slovenska mladina, in prepričan sem, da si bodeš znala pridobiti svoje pravice kot *slovenski narod*, — ko dorasteš!

Vlada, nam mora dati *ustavne*, v zakonih *zajamčene pravice*! Krivic od vlade, ki ima čuvati in braniti pravico, prenašati več nočemo! Zakon je tukaj! Spoštuj ga pred vsem ti, vlada! — In vsi narodi avstrijski ti morajo slediti, tudi Nemci! — In mir bode med narodi monarhije habsburške.

Našim mladeničem.

Bliža se čas vojaških naborov. Država bo pozvala v imenu vladarjevem mladeniče širom naše države, da

zadostijo svoji vojaški dolžnosti. Tudi vi slovenski fantje boste pozvani, zato pa se obrača »Novi Slov. Štajerc« danes še posebej na vas.

Krepki, mladi možje ste postali, pokažite sedaj ob teh dnevih svetu in našim naspotnikom, da ste zavedni, odločni a pošteni slovenski mladeniči.

Ne odrekamo vam veselja, saj dobro vemo, da je veselo srce nositelj zdrave, plemenite duše.

Ne pozabite pred vsem, da ste *slovenski mladeniči*, ki prihajate te dni v nemška mesta in nemške ali nemškutarske trge. Spomnite se, koliko laži, koliko obrekovanj je izšlo ravno iz teh gnjezd in se širilo po nemških časopisih, kjer se je blatila posebno slovenska kmetska mladina in slovenski narod in jezik sploh, češ da smo suroveži, divjaki, neotesanci i. t. d. Glejte: na ulicah bo prežal policaj na vsako vaše gibanje, na vsako vašo besedo, po nemškutarskih gostilnah in urgovinah pa se vlačijo podle duše, ki vlečejo na svoje ušesa vsak vaš pogovor in pridenejo k temu marsiktero laž.

Čuvajte se, ogiblajte se takih prostorov!

Slovensko znamenje naj kaže, da bije v vaših prsih ponosno slovensko srce, ki ljubi svoj dom in jezik. Prepevajte le same naše lepe narodne pesmi in narodne himne. Shajajte se samo v slovenskih gostilnah, kjer vas, poštene Slovence tudi pošteno postrežejo. V Ptujju so slovenske gostilne: Mahorič, Slavinec, »Pri Zamorcu« in »Brenčič«. V Mariboru, Celju, Brežicah, Slov. Bistrici, pa se zbirajte v »Narodnih domih«. — Če kaj kupujete kupite le pri dobrih slovenskih trgovcih.

Nastopajte samozavestno, a vedno tako, kakor se spodobi olikanemu poštenemu človeku! Ne dajajte povoda, da bi naši sovražni listi govorili o surovosti slovenske mladine. Vaše geslo bodi:

»Slovenski smo fantje, slovenske krvi.

Vsakdo naj propade, kdo narod taji.«

Domače novice.

Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev je imelo minolo soboto svoj redni občni zbor v Ljubljani. Društvo je tudi v pretečenem letu vrlo napredovalo. Premoženje se je zvišalo za približno 2000 kron. Predsednikom je voljen zopet g. dr. Zbašnik.

Slovensko osrednje čebelarstvo v Ljubljani je imelo minolo nedeljo svoj deveti občni zbor. Obisk je bil prav dober. Štajerske čebelarje je zastopal g. avskultant Zdolšek iz Celja. Društvo je koncem l. 1906 imelo 16 podružnic, udov pa 758. Predsednikom je bil zopet izvoljen g. Gustav Piro.

Slovenskim članicam graške »Zadružne Zveze« v opomin. »Domovina« poroča, da je še vedno okoli 40 slovenskih zadrug na Štajerskem pri nemški graški »Zadružni zvezi«. Danes ravno o teh zadrugah nekaj novega — nekaj nečudenega. Večina teh zadrug ima namreč prelepo navado, da dopisuje s centralo redno nemško, kakor da bi si iskala v tem »dostojnem obnašanju« menda red: izvrstno ali prav primerno. Kako si naj to razlagamo? Ali ne veste, da se s centralo dopisuje lahko izključno slovensko ali pa se bojite seveda — zamere, kar je menda bolj gotovo. Ali — ali! Dopisujte v bodoče izključno slovensko in zahtevajte

tudi od centrale le slovenske spise ter ne delajte več po nepotrebnem Slovencem sramote. Če se pa »zamerite« bojite, pa ne hodite v Gradec, saj imate tudi doma svojo in sicer narodno »Zadružno zvezo«. Ravno to velja pa tudi o večini slovenskih podružnic c. kr. kmetijske družbe za Štajersko! Tudi v ta kot bo treba enkrat pošteno posvetiti, da se bodo razni nebodigatreba — »sekretarji« bolj pošteno zavedali tudi svojih narodnih dolžnostij in če treba, tudi proti kmetijski družbi sami! Dajmo se vendar še enkrat tudi v takih stvareh otresti polovičarstva!

S.

Generalni tajnik štajerske kmetijske družbe Juvan bobna po družbinah glasilih ter našteva razne kmetom koristne pridobitve iz zadnjih let. Konečno pravi: »Če opustimo malenkostne strankarske prepire, potem se bo ta boj odločil k našemu dobremu. Pozivljamo torej vse kmetovalce na Štajerskem, da se združijo v kmetijski družbi in da so v svojih zadevah složni.« Te besede se slišijo in berejo prav lepo, toda nemški odborniki in g. Juvan sam se po njih ne ravnaajo. Klicati smo morali poslance na pomoč, da se je odobrila ustanovitev nekaterih spodnještajerskih slovenskih podružnic. Zato pa so gornje besede grdo dobrikanje. Mi moramo vsako drobtinico izsiliti, čeravno dobi družba vse podpore od dežele in države. Kaj je storiti v pričo dejstva, da osrednji odbor ne odobri snujočih se podružnic, kjer so res člani slovenski kmetje? Da ne daje primerne delo podpor za Spodnještajersko in sicer kmetiskim podružnicam? *Mi prosimo in pozivljamo naše deželne poslance, naj preprečijo družbi vsako podporo tako dolgo, dokler družba ne postane pravična nasproti nam, dokler ne bo res samo kmetijska družba in ne društvo, kjer se redijo grofje, baroni in meščani od deželnih podpor.*

Kako so nekdanj Slovenci volili. Če pravi kdo, da se naše ljudstvo od nekdanj ne briga zadosti za volitve, ga opozarjamo na volitev 16. prosinca 1865, torej pred 42 leti, ko je prišlo k volitvi deželnega poslanca v Celju izmed 225 volilcev 223, ki so soglasno volili dr. Razlaga. Kaj takega še ni videl svet, če pomislimo, da je volilo *petero* okrajev v *grdem* vremenu; 2 volilca sta bila bolna. — Vi, ki mislite, da ni slovenskega naroda, zapišite si za ušesa *celjski dan 15. prosinca 1865!*

Budina pri Ptuj. Po noči dne 20. t. m. je zgorela hiša Martina in Jožefe Winkler v Budini. Goreti je začelo menda v gospodarskem poslopju, pa ne more se povedati, kako se je užgalo. Rešiti se ni dalo ničesar razum živine. Posestnik ima mnogo škode, ker ni bil zadosti zavarovan.

Na Bregu pri Ptuj. se je začel dne 20. februarja spet viničarski tečaj, ki bo trajal poldrugi mesec. Sprejelo se je v tečaj 20 fantov, kmetiskih, želarskih in viničarskih sinov, ki se učijo posebno vinogradništva in sadjereje.

Iz Jurovc pri Ptuj. Tukajšnje kmetijsko bralno društvo je priredilo dvodnevni gospodarski poučni tečaj in sicer 6. in 7. t. m. Predavala sta gg. Belle in Zupane splošno o kmetijstvu, sadjereji in o vinoreji. Precejšnje število posestnikov se je udeležilo teh poučnih predavanj; da bi se tudi tako ravnali. Za pozneje je obljubil priti g. Jelovšek predavat o živinoreji. Opozarjamo že sedaj, da se tega predavanja mnogoštevilno udeležite.

V Pobrni pa so se inači imeli. Po volitvi občinskega odbora je nek kandidat v odbor prišel na dom nekega volilca, ter tega grlil in mu z nožem pretil, da ga umori, zakaj ga ni volil v odbor! Dne 24. t. m. bodo v Žetincih volitve v občinski odbor. O tej volitvi več svoječasno.

Iz Žetinjec. Oj joj! Naši nemški prijatelji ali drugače: »Nemcem prijazni Slovenci« so se pa na »bali« našega »fejerbera« spoprijeli, grdo se psovali, da še skoro zbili bi se. No pa so se spet sprijaznili pri kupici vina!

V Mariboru se pripravljajo socialni demokrati na volitve. Njihov kandidat je Resel, kar je Nemcem zelo neljubo. Wastian na ta način lahko propade. Slovenci se udeležimo na vsak način tudi volitev, saj že letos lahko dosežemo nad 1000 glasov, čeravno ni nikake prave agitacije. Ako ni upa na zmago, odločili bomo vendar mi pri ožji volitvi. »Slovensko društvo« naj končno skliče zborovanje, kjer se določi slov. kandidat.

Mariborski telovadci (Športno društvo) so priredili v soboto 23. t. m. na slovo br. Rudolfa zabavni večer v Narodnem domu. Zakaj ni takih prijetnih večerov s petjem in godbo večkrat, vsaj po enkrat vsak mesec? Prirejte v Mariboru pogostoma sestanke, a vabite znance v svoj krog, da se razvije prijetno družbeno življenje. Spomladi in poleti pa ven v okolico!

Studenci pri Mariboru. Südmarka lovi naše delavce na svoje zabave, toda zastonj. Dne 16. t. m. je spet imela biti nekaka zabava, toda kričal je le gramofon po Rozmanitovi krčmi. Slabo je bilo in dobička ni. Tako je prav.

Petdeset let bo letos, kar imamo iz Maribora v Trst južno železnico.

Obesil se je zadnji petek v Mariboru prodajalec prest Avgust Lah. Živel je s svojo družino v veliki bedi, ker ni dobil zaslužka in je imel baje že dalje časa namen se usmrtiti.

Samomor. Ustrelil se je v Mariboru v nedeljo zjutraj ob pol 6. uri spediter in tesarski mojster Karl Kiffmann. Prejšnji večer še si je hotel izposoditi pri nekem gostilničarju na Grajskem trgu 500 gld. a jih ni dobil.

V Slivnici pri Mariboru je grof Sahönborn, lastnik grajščine, dovolil kmetom, da smejo streljati zajce vsak na svojem zemljišču. To dovoljenje traja, dokler bo on lastnik lova. Kako ravnaajo pa drugi lastniki lova!

Slovenska Bistrica. Volitve v okrajni zastop. V torek so se pričele tukaj volitve v okrajni zastop in sicer je volilna skupina veleposestva. V našem okraju je le ta odločevalna in moramo tedaj beležiti neveselo vest, da so združeni Nemci in nemčurji prodrli, dočim so ostali Slovenci z 9 glasovi v manjšini. Vsled tega neugodnega izida ostane še torej okrajni zastop spet za dobo treh let v nasprotniških rokah. Nasprotniki so v opravičenem strahu strastno agitirali ter prignali na volišče vse do zadnjega. Oddali so 29 glasov (izmed teh 10 pooblastil), slovenski volilci pa 20 glasov. Župan Safošnik, poljčanski Mahorič, Auer, Pohore in Bauman sorodnik trgovca Wuth), ki so obljubili izostati oziroma voliti z našo stranko, dane besede niso držali. Zavedni slovenski volilci so častno nastopili; razmerje

je postalo izza zadnjih volitev za Slovence dokaj ugodnejše, žal da še tokrat brezuspešno.

Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je bilo dne 17. t. m. veliko zborovanje zaradi bodoče železnice iz Feldbacha nad Purklo, skozi Št. Lenart v Ptuj. Govorniki so dokazovali, da je ta železnica zelo potrebna in da je edino pametno, če se zida iz Feldbacha nad Št. Lenart v Ptuj, ker je ta črta najbolj pripravna in ugodna.

Ormož. Mnogo občin se poteguje za podaljšanje železnice Spilfeld-Ljutomer proti Ormožu.

Samomor v zaporu. 4. t. m. so našli prevžitkarico Marijo Dečko v Jastrebih blizu Središča mrtvo v postelji. Sodnijska komisija je dognala, da je bila zadušena. Kot sumljivega so zaprli 76 let starega hlapca Tučiča. Krivdo je sicer pred preiskovalnim sodnikom v Ormožu dosledno tajil — 17. t. m. pa so ga našli v zaporu mrtvega. Obesil se je na oknu z brisačo.

Narodno in gospodinjstvo šolo v Št. Jakobu v Rožu začno zidati prihodnjo spomlad. Gradivo že pridno dovažajo. Tudi načrt in proračuni so v redu in od oblasti potrjeni. Kmalu bodo razpisali in oddali stavbena dela. Slovenski rodoljubi spominjajte se tega prevažnega podjetja!

Spodnji Dravograd. Pri občinskih volitvah 22. novembra 1906 so zmagali Nemci le v prvem razredu z enim glasom večine in sicer s pooblastilom častnega občana Murmayerja, bivšega okr. glavarja v Volšpergu na Koroškem. Slovenci so proti temu pooblastilu in ob enem proti volitvam v prvem razredu vložili protest, katerega je sedaj deželna vlada koroška ugodno rešila. Odločila je, da omenjeno pooblastilo ni veljavno, ker je častni občan, ki stanuje v Gradcu, vpokojen in ni bil službeno zadržan priti k volitvi. Vršiti se mora tedaj za prvi razred nova volitev.

C. kr. poštni uradi v službi — nemštva. Zadnji »Mir« priobčuje v dokaz temu neverjetna dejstva. Na pošti v Šmarjeti v Rožu nočejo sprejeti »Štajerca«, katerega so nekateri vrnili s pripombo »se ne sprejme« in se jih je na pošti celo — opsovalo! — Na pošti v Žitari vasi, katero opravlja glasoviti Seifriz, ni hotela sprejeti njegova hči ekspeditorica naročnine za »Mir«. To so stvari, nasilstva, za katera bi se moral brigati ves slovenski svet! Vzglede vlečejo!

„Zastopnik Koroške“!! Pri zadnjem strankinem shodu »Štajerca« navaja se v vseh odborih kot član tudi »zastopnik Koroške« in sicer brez imena, dočim so vsi drugi odborniki z imenom navedeni. Kakor smo pa izvedeli iz zanesljivega vira, ni se navedenega shoda udeležil niti eden Korošec, vsled tega je moral »zastopništvo Koroške« prevzeti nek ptujski »Nemec«. Zdaj nam je seveda umevno, zakaj ni »Štajerc« »zastopnika Koroške z imenom navedel!

Bratomor. V sosednji ogrski vasi Sodišinci zgodil se je dne 1. svečana bratomor, kakor ga pač povzroči le. pijanost. Brata V . . . sta bila omenjenega dne skupaj na Cankovi. Že tam sta popivala. Popoldne sta prišla domov, kjer sta se skregala ter je mlajši starejšega vdaril z branovljekom tako nesrečno po glavi, da je ta-le po noči izdihnil. Vsak za se posestnik, ostavi umorjeni ženo in sina, ki je v Ameriki.

Izseljavanja v Ameriko. Zadnji čas se je iz tišinske, sobočke, martjanske ter drugih far na Ogrskem

izselilo v Ameriko več ko 500 ljudi. Vsak bi le rad hitro si prislužil mnogo denarja. Pri nas pa primanjuje delavcev. Sicer pa bom o tem predmetu še več napisal. Pomanjkanje delavcev je važna zadeva za kmetovalca in je treba, da bi na njo obrnili svojo pozornost i višji krogi.

Ž—i.

Da bi posijalo solnce!

Spisal I. I. Drameljski.

(Konec.)

Župan ga je tudi nagovarjal, naj ostane doma, češ da ima vsaka stvar tudi svojo senčno stran. Polagal mu je na srce, da zasluži morda res kaj denarja, a zraven tudi lahko izgubi zdravje za celo življenje. Ko pa je videl, da zlepa nič ne opravi, je začel nejevoljno mrmrati, češ, ko je mlad, dober za delo, hodi od doma k tujcem, na starost se bo pa spomnil domačije. Opomnil mu je tudi, da ima občina dovolj takih, ki so na stara leta prišli domov živeti na stroške občine.

»To mi ni nič mari,« si je mislil mladenič po poti od župana. »Naj bo kakor hoče, jaz grem, in ni človeka, da bi me odvrnil, kar sem se namenil. Ko pa je prišel domov in se ozrl po domačih njivah in senožehtih, se mu je milo storilo, in v srcu ga je zabolelo. Tesno mu je bilo, otožne misli so se mu porajale, . . . Jutri večer bode že tujec med tujci, in zanj ne bo več ljubeznivega očesa. In če bi bila res nedosegljiva njegova želja, priti do denarja in bogastva, se izgubi v svetu brez sledu; nikdar ne doseže svojega cilja, ako se mu izneveri zvezda-vodnica. In še enkrat je zahrepenelo njegovo srce po mehki in nežni roki, ki bi ga peljala po lepi in varni poti življenja. Hrati mu je postalo težko pri misli, da se loči od domačije, morda za vselej. Spoznal je, da je pravzaprav ustvarjen le za rodni kraj, da je samo tu njegovo polje, kjer naj ostane in dela, da je neznan svet grob njegove sreče. A zopet se mu je vzbudila trma in volja, da bi ključoval in izvršil svoj namen. Proč od tod mora, da ne vidi več one, ki mu je nezvesta, a po kateri je hrepenel gorko in ljubeče. Zdaj šele je spoznal prav dobro kaj mu je ona deklica, kako je prirastla njegovemu srcu. Ne, ne sme slišati, ko jo okličejo z Mastenovim.

Da bi mu ne bilo treba misliti, je hitel v stransko sobo, kjer je imel spravljeno obleko. Še danes je hotel spraviti v red svoje stvari in jih zložiti v popotni kovčeg. Nikogar ni bilo doma, ki bi ga motil in zadrževal. Šel je na delo, a nezadovoljno je zopet vse odložil in šel ven. Na pragu je obstal. Nebo je bilo oblačno, le tam za večernimi gorami se je žarilo. Bilo je kakor zlat pozdrav, pozdrav pred nočjo. In zaželel si je solnce, da bi še obsijalo domači dom in zelene hribe v domovini. Saj ne bo več dolgo, in tedaj vzame slovo. Da bi nastal lep, vester večer, da bi se zarja razlila na hribih!

Gledal je predse in mislil na zadnji večer, na večer slovesa. Tedaj pa so zašumela pred njim ženska krila. Žanarjeva Gelčka je prišla z Lovrovo materjo. Zardela je, oči njene pa so bile prijazne in smehljajoče.

»Kaj si tako zamišljen, Lovro?

»Po svetu pojdem.«

Pristopila je mati.

»Daj si dopovedati! Glej, vse se na boljše obrača. Gelčka je pri volji priti k nam.«

Pogledal je deklico ves začuden.

»Gelčka, ti k nam? Saj ne prideš . . .« je govoril mladenič neverjetno.

»Pridem . . . služiti, če me ne maraš drugače.«

Izza ogla se je prikazal Klebs. Bil je slabe volje kot navadno; gledal je mračno.

»Moj Bog, kakšen je oče,« je vzdrl Lovro. Da bi vsaj ne rohnal, kako naj se sicer sporazumemo. Deklica se bo ustrašila — kdo tudi bi hotel k ljudem, kjer je doma jeza in kreg.

Pozdravili so ga vsi in poklicali medse. Gledal je začudeno in obstal na mestu. Gelčka se je ohrabrila in stopila k njemu. Podala mu je roko ter se začela prijazno razgovarjati z njim. Ta čas je mati povedala Lovru, kako da je prišla Žanarjeva z njo?

Po večernicah je mati stopila za deklico in ji povedala, da hoče Lovro od doma. Gelčka pa je pravila, da se je ženitev z Mastenovim razbila, ker je bogatin gledal samo na njeno doto. Njen oče pa se je ujezil, ker hočejo Masteni vse izpuliti iz njega; ona sama pa itak ni nikoli marala Mastenovega.

Medtem je tudi Klebsovka povedala, kako je Lovro zoper Topolščico, in da se ji dozdeva, da mu vse misli hite samo k Žanarjevim. Gelčka je bila vidno vzradoščena ter je dejala, da je vedno mislila, kdaj se Lovro pri njih kaj oglasi. Nato pa je slišala, da bodo zagotovo napravili s Topolščico, in vsled tega se ni več hotela razgovarjati z Lovrom. Njen oče po se je nedavno izrazil, da bi Lovro ne bil tako napačen zet, in če pride še enkrat snubit, bi privolil v zvezo. Hvalil ga je tudi, češ, da je pošten in vrl čovek. Posledica tega pogovora je bila, da je šla Gelčka z materjo.

Tudi Klebs se je hitro omehčal in razgovoril; prijazen je bil z dekletom in nehote se je smehljaj venomer. Začeli so govoriti o ženitovanju, in bili so vsi enih misli. Zagotovili so si, da bo v kratkem svatba.

Tedaj pa se je tudi nebo na večeru zjasnilo, in posijalo je solnce tako veselo in prijazno, kakor bi vedelo, da obseva zopet srečen Klebsov dom. Solnčni žarki so zlatili mirno slovensko hišo in vse zelene hribe krog in krog. Solnce je zahajalo in gledalo vshajajočo tiho srečo v mladem Lovrovem in Gelčkinem srcu. Mladina je našla svojo zadovoljnost in srečo na domači slovenski zemlji in tudi stari so se veselili te sreče.

Dopisi.

Iz Ptuja. Ne vemo, ali naš ptujski »Štajerc« vedno spi, da se mu neprénemoma sanja o »prvaških strahovih,« ali pa je kaj »narobe v glavi,« kajti povsod vidi, česar živa duša ne. Tako poroča med drugim tudi da so »Brenčiči« imeli v »Nar. domu« shod in snovali nekako konzumno društvo dne 27. prosinca t. l. Resnica na tem pa je, da je tega dne priredilo bralno društvo v Rogoznici, ktere ga med drugimi tudi naše oblasti prav čudno gledajo, svojo veselico z igro »Pot k srcu«. Veselica je bila prav dobro obiskana in nekteri Brenčiči so je kot narodnjaki vdeležili, posebej pa je Franc Bran-

čič kot predsednik bralnega društva celo stvar moral voditi in je pri veselici pri svojem pozdravnem jedrnatem govoru povdarjal potrebo izvajanje gesla »Svoji k svojim.« *To in nič več je na stvari resničnega.* »Štajerc« seveda mora lagati in natolcevat, ker je to njegova dolžnost nasproti svojim krušnim očetom, kakor so Ornig, Slawitsch, Muchitsch (ko je drgnil ta mož še svoje kmetske otroške hlačice pri sv. Marjeti, pisal se je Muhič, kakor se še piše njegov bolj značajan stričnik), Sadnik, Sellinschegg (po naše Zelinšak) in drugi.

Seveda bi se Štajercu bolj dopadlo, ako bi predsednik rekel: ljudje božji, nesite ves svoj denar nemškutarjem in naročite si »Štajerca«. Potem seveda bi lahko storili »Brenčiči« vse in ptujski obrekovalec bi jih koval v Muhamedove sedme nebesa. Sedaj pa ropota in razbija kakor pijanec v zaporu, mi pa ga pomilujemo in se mu — smejemo. G. Brenčič in vsi njegovi sinovi so odlični, skrbni, pošteni, napredni in delavni narodnjaki, ki so lahko v gospodarskem in narodnem oziru v vzgled in zato jih nesramno sumničenje in ustudno besedičenje ptujskega »Štajerca« prav nič ne prizadene. Ljudje med kterimi živijo, jih poznajo, zato pa vedo, kje je laž in obrekovanje doma. Sploh bi priporočali g. uredniku, naj odgovarja raje stvarno in jasno na trditve raznih slovenskih in socijaldemokratičnih listov in naj ne ravna tako kakor tisti, ki je kradel, potem pa beži in vpije: Držite tata! O pravilnosti v pisavi pa le molči ljubi »Štajerc«, kajti kdo v eni sami številki napravi stotine napak, temu pač moramo odgovoriti s Prešernom: »Le čevlje sodi naj kopitar.« Kdor je take neumen, da ne ve, da je pri Mariboru Kamnica in ne Gams po slovensko, kdo rabi v slovenskem izraze »hauptman, Zeugwart, Steiger, Rottenfürar« in preganja »fleke s svinjskim maslom«, ta naj gre raje poslušat kako raste trava, ne pa pisat v časopise.

Ne bomo se brigali za »Štajerčeva« psovanja, kajti odkrito sram bi nas bilo, če bi nas hvalil ta list, ne bomo tudi odgovarjali, ker z oslom rigati ali z volom se bosti je ravno tako, kakor prepirati se s »Štajercem«. Brenčiči bodo še naprej dobri narodnjaki in vestni gospodarji. Kar se pa tiče drugih trditev, so tudi tako neutemeljene in neumne, da jih je zmožen le ptujski »Štajerc«. Raje na delo rojaki, iztrebimo smrad, iztrebimo laž, pojdemo z resnico med ljudi in kažimo jim raje pot k blagostanju!

Sv. Vid pri Ptuju. V naši občini Varea so se vršile lansko jesen volitve v občinski odbor. Največji posestniki v občini so vidovski nemškutarji, ptujski nemški mogotci in celo Gradčani. S pomočjo teh in s pomočjo svojih treh sinov je Šoštarč vodil celo agitacijo, tako da je od prejšnjih poštenih kmetov domačinov ostal le eden v odboru. Drugi vsi pa so po želji Šoštarča. Da se je njegova agitacija posrečila, je plačeval celo dnino in dajal vino takim, ki volijo v zadnjem razredu. Tudi klobase jim je dajal zastonj. Tako se je izvojevala takozvana »štajerčijanska zmaga.«

Dne 4. svečana so je sklepal občinski račun in seveda je bil tudi Šoštarč kot odbornik zraven. In čujte, kaj koristnega je predlagal Šoštarč za našo kmetsko občino: Naročijo se naj 4 iztisi ptujskega »Štajerca«! Nekaj mož je bilo tako pametnih, da so

sprevideli, da to ni za blagor naše občine in tako je Šošterič »shandlal« na dva iztisa. To je obveljalo. Sram bodi ptujskega »Štajerca«, da na občinske stroške prihaja semkaj, sram bodi tiste, ki so to dovolili. Može, bodite pametni! Šošterič je obogatel od vaših žuljev, Šošterič ima vse od vas, torej ne vklanajte se mu, bodite možje, bodite zavedni slovenski kmetje! Naše rodoljube pa prosimo, naj se malo več brigajo za nas.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Pred dvema letoma je sklenil naš krajni šolski odbor razširiti šolo za dva razreda, sklep pa naj bi se izvršil po preteku enega leta.

Povsod razširjajo šole hote ali nehote, ker je pač potrebno, samo da ne bi prišli vmes taki šušmarji s slamo v glavi, ki hočejo imeti na ljudski šoli, kmetijski šoli vse, samo tega ne, kar kmet nujno potrebuje. Tudi pri nas se je našel tak modrijan v občini Dragovič, toda prepričan naj bo, da ga bodo domačini naučili ako že ne prej, pa gotovo pri prihodnjih volitvah, da bo vedel kake dolžnosti ima slovenski kmetijski župan. Šolo, kjer niste niti odbornik krajnega šolskega sveta, pa pustite lepo pri miru, ker se na to toliko razumete kakor zajc na boben, g. župan.

Nekdo iz županove sosesčine.

Polzela pri Celju. Na pustni torek imeli smo priliko opazovati omiko naših nemčurjev. V znani gostilni »Gasthaus zum Hirschen« napravili so »maškarado«, potem so se s strašnim tuljenjem prepeljali v gostilno pri cerkvi. V cerkvi bile so ravno molitve in spovedanje. Ti ljudje pa so pred cerkvijo kričali, in trobili, ter preganjali šolarje, da je bilo grdo. Še osli so imeli več pameti, ker jih niso hoteli peljati. Vračajoč se nazaj so divjim kričanjem in hajlanjem oblajali celo vas. Čuditi pa se moramo posebno temu, da se je celo nekaj deklet vdeležilo take »Kurentove slavnosti«. Sram jih bodi. Dosti za enkrat, drugič več.

Opazovalec.

Studenci pri Mariboru. V Studencih je bilo nekaj let društvo, ki je podpiralo domačo nemško šolo. S sladkim besedami so zvalili v društvo tudi mnogo delavcev, ki od začetka niso čutili, da ima šola namen *ponemčevati* deco. Zdaj pa se že kaže vse v pravi luči. Dne 6. t. m. je zborovalo to društvo pri Pecovki, kjer je pristopilo — k nemškemu *Schulvereinu* kot podružnica. Zdaj je vidite!

Zborovanje je bilo zelo živo, in nas zanima vse, kar se je govorilo. Predsednik je rekel, da društvo ne more naprej, ker nima nič dohodkov, troškov pa veliko. Zato naj pristopi k *Schulvereinu*, ki bo pomagal in dajal odsihdob denar. Gospoda Wokač in Steinerker pa sta tem posili nemcem zelo podkurila in ugovarjala, da se naj ne prlstopi *Schulvereinu*, ker bi šola potem bila odvisna od njega. Binderhofer pa je zagovarjal predlog, češ da je nevarnost, da društvo pride popolnoma v druge (socialno-demokratske in slovenske) roke ako hitro ne pristopijo k *Schulvereinu*. Predlog se je nazadnje sprejel s 23 glasovi proti 16. *Manjšina* pa je takoj izstopila iz društva, ker noče biti pri *Schulvereinu*.

Polenšak v Slov. goricah. Predpustna veselica s tombolo, katero je priredilo naše mlado kmetijsko bralno društvo 10. t. m., obnesla se je izborna. Zbralo se je veliko zavednega ljudstva iz domače in lovren-

čke župnije. Domači godeci so tudijako dobro svirali in zadovoljili vse goste, kakor tudi naši pevci. Vse je bilo dobre volje in cela stvar je iztekla prav lepo poslušalcem v zadovoljnost in društvu v čast in korist. Odbor izreka zato vsem, posebej še rodoljubom iz Ptuja, sv. Lovrenca in sv. Tomaža za darovane dobitke iskreno zahvalo. — Tako se nam poroča o veselici, Drugače seveda spet dopisnik in urednik ptujskega »Štajerca«. Tukaj je samo jamranje, psovanje in zavist. Piše tako: »Ubogo ljudstvo, kaj delajo s teboj, samo da bi izsesali krvave tvoje krajcarja! Zdramite se za vaše blagostanje in zasledujte pota, ki Vam jih kaže naš voditelj »Štajerc«! Neumne »teatre« pa pustite lahkoživcem, ki živijo od naših žuljev!« Tem besedam je dodal »Štajerc« »krepak« uvod in konec. Naš nasvet pa je tak: Stari iskušeni faran iz Polenšaka, pristopi raje k bralnemu društvu in uči se še naprej, četudi si »iskkušen«, saj človek se uči do smrti. Pridi tudi k našim prireditvam in ne opazuj jih samo od daleč s kakega brega, saj si kmet in dobro veš, da izmučenemu našemu ljudstvu tudi treba poštene, zdrave zabave, razvedrila in pouka. To ni izsesavanje, ker se doneski porabijo za nakupovanje knjig in časopisov, torej spet ljudstvu v izobrazbo, pouk in razvedrilo. Učiteljstvo in drugi imajo le trud in delo, osebne koristi pa prav nobene. Če že te mika, pa poglej, koliko dajo kmetje na Češkem, Moravskem, Nižjeavstrijskem, Bavarskem, Württenberskem, Danskem in Švedskem za tako izobrazbo. In v teh deželah so najnaprednejši kmetje. O tem se seveda našemu ptujskemu Štajercu ne sanja, ima zaradi svojih hujskanj in laži premalo časa. »Štajerc«! če te tako boli izsesavanje, oziraj so po svoji najbližji okolici! Koliko balov, maškarad, veselie in zabav, koncertov in gledaliških predstav pa imajo ptujski meščani! Koliko denarja so potratili! Pa nam reče kdo: saj je bil njihov, kaj vas to briga. Toda le počasi! Kmetje le pomislite: ogromna večina Ptujčanov in prebivalcev spodnještajerskih mest in trgov živi od trgovine, torej od kupecev, kupei pa ste vi slovenski prebivalci okolice. Naj bi gospodje za ves ta denar, ki ga dajejo *Schulvereinu*, *Südmarki*, ki ga zapijejo, zabijejo in zakvartajo in ž njim podpirajo »Štajerca«, raje prodajali cenejše svoje blago v prodajalnah, pa bo našim kmetom z s pomagano Tukaj drgni svoj jezik, ljubi »Štajerc« in pomagaj ljudstvu. Toda saj ne smeš blekniti besedice proti svojim krušnim očetom, zato smo se že precej »vzdramili« in ne rabimo tvojega poziva, spoznali smo svoje ptujske nemškutarske lažipreroke, zato pa si zgubil že ves vpliv. Učiteljstvo vrši prav lepo svojo nalogo in uči mladino v marsičem, za življenje koristnim, kar se po raznih nemških šolah ne sliši. Da se poleg tega briga še za našo izobrazbo, napredek in razvedrilo, za to smo farani le hvaležni in učitelje tem bolj ljubimo.

Šaljivec.

Ni ostal dolgo v vicah.

Mož se zgodaj zbudi. Imel je čudne sanje. »Čuj žena, sanjalo se mi je, da sem umrl. Prišel sem v vice.«

Žena: Ali si dolgo in hudo trpel?

Mož: »Niti trenotek. Sveti Peter me je zagledal od nebeških vrat in me je takoj poklical k sebi rekoč:

»Simon, pojdi sem, ti pojdeš naravnost v nebesa. Prehudo se ti je godilo na zemlji pri tvoji ženi.

Hud zadržek.

Krojač Sušec: »K Kovačevim sem hodil v ogledi, ker sem imel Mico zelo rad. Gotovo bi si jo vzel, če bi ne bilo ene besede, ki jo je izrekla.«

Mešetar Debeljak: »To je hudo. Kakšno besedo pa je izrekla?«

Krojač Sušec: »Ko sem je prosil za roko, je rekla „Ne!“

Mešetar Debeljak: »Aha.«

Čuden svet, ali: osla je težje dobiti kakor ženo.

Nekemu Bošnjaku je umrla žena: s katero je živel. mnogo let popolnoma srečno in zadovoljno. Jokal se je za njo prvi dan, drugi dan, potem jo je dal pokopati in šel na to zopet za svojim delom. Čez nekaj tednov mu zbolí osel, ki mu je pomagal pri zaslužku, slabi vedno bolj in končno pogine. To vam je bilo žalosti! Celih 14 dni ni mož govoril o ničem drugem kakor o svojem oslu in o nesreči ki ga je zadela! Tu ga pokliče pop (tako pravijo pravoslavnim duhovnikom) k sebi in ga krega: »Ko ti je umrla žena, si žaloval 2 dni za njo, za oslom pa žaluješ že 14 dni. S tem daješ pohujšanje celi občini!« Toda mož se odreže popu: »Zakaj pa naj ne žalujem? Koliko ljudi je od ženine smrti že bilo pri meni in so mi ponujali svoje hčere ali sorodnice za žene! Nikdo pa mi še ni prišel ponujati svojega osla!

Gospodarstvo.

V čem gospodarji grešijo?

Poglej si svoje gospodarstvo. Koliko škode imaš, ker ne izrabiš zadosti svoje posesti. Mnogo pa ti hodi zaradi svoje brezskrbnosti celo na zgubo. Profesor Wrighton se je bavil s takimi slučajmi slabega gospodarstva in je sestavil pregled največjih gospodarskih grehov. Poljedelci, čujte njegov svarilni glas.

Pregled gospodarskih grehov:

1. V gospodarstvu se zgublja mnogo zaradi neznanja, nevednosti.

Koliko je gospodarjev, ki se niso zadosti poučili o pripravnih in najboljših strojih, o dobrem orodju, semenju, gnojilu, o živini in vozni živini itd. Če si spravljaš slabejšo pripravo, je potrata. Najcenejša reč postane pogostoma najdražja, ker moraš večkrat novo kupiti.

2. Mnogo se zgubi in zamudi pri delu, če si ne umeš vsega prav urediti in umno opraviti. Povsod je treba to izboljšati. Skrben gospodar naj pomisli in spoznal bo, da se mnogo lahko bolje uredi. Čas je denar.

3. Zemljišče se trati. Koliko kotov leži ob plotih; za hramom itd. leto za letom neobdelanih, kot ledina. Marsikak mestni posestnik bi si vedel take kote dobro oceniti, pa jih nima.

4. S semenom se ne varči. Pregosto se seje, za voljo tega pa se zmanjša pridelek. Temu sledi mala žetev, slab pridelek, za to pa tem več ljulike in plevela. —

6. Ne gospodari se vedno dobro s senom in s slamo. Poglej v nekatere hleve, kako se trati krma in in videl boš, da govorim resnico.

6. Kako polagaš krmo? Pogostoma se polaga šle taka krma, da se prenapolni živinski želodec, prebavljanje in preživljanje se otežkoči in živina oboli.

7. Razmetuje se gnoj. Gnoj se pušča, da ga izpere dež. Zaradi slabega spravljanja gnoja zgubi gnoj

najboljše moči in tako tudi gnojnica. Gnojnice dosti-krat niti ne spravljaš ali pa jo napeljuješ v jame, ki niso dobro napravljene.

8. Potrata pri spravljanju sena. Posestnik kosi travnik prepozno, ko je trava že zgubila velik del živilne moči. Seno se ne grablja in ne spravlja na kupe zadosti hitro, pušča se razprostrto na travniku in dež ga izpira.

9. Velika škoda nastaja zlasti pri zrnju, ako niso razstave dobro pokrite, da dež omoči silje. — Če se puščajo razstave predolgo na njivi imaš spet škodo, ker rediš na svoj žep miši in vrabce, ki se smejejo na gostiji tvoji brezbriznosti.

10. Zgubo imaš včasih pri kupovanju umetnih gnojil in semen. Goljufaš sam sebe, če misliš, da bogve kaj dosežeš, samo če si kupiš umeten gnoj. Kupuj si samo izkušena dobra gnojila in vedno le pri dobrih priznanih trgovcih in kmetijskih družbah.

11. Zgubo imaš pri slabi reji živine, posebno pri prestari vozni živini.

12. Mnogo zgubiš, če se nepopolno in slabo mlati in zrnje dobro ne očisti.

13. Kake zgube ima posestnik, ki ne mara za dober nauk in nasvet. Bolne živine noče dati v poseben prostor, ne skrbi za zadosti čisto pitno vodo, za zrak v hlevu itd.

14. Koliko zgubiš, ker ne hraniš strojev in orodja pod dobro streho in jih ne varuješ solnca in dežja. Koliko imaš razmetanega po dvorišču!

15. Koliko zgubiš s krivim varčevanjem. Nočeš si nabarvati in pomazati vrat, plotov in sploh raznega lesenega orodja, ki ti zato začne trohneti in gnjiti.

16. Mnogo zgube imaš pri trgovini z živino. Kupei in trgovci cenijo živino navadno na oko, to je seveda na njihovo korist in na tvojo škodo. Prodajaj le na živo težo, samo to te varuje pred škodo. Zato so živinske vage tako potrebne. Društva in občine, napravite si živinske tehtnice; koristile bodete svojim posestnikom.

Pavel Poljanec.

Razne vesti.

Koliko se porabi šivank na svetu. Na Angleškem se izdeluje na dan 50 milijonov šivank, 70 tovarn na Nemškem jih izdelava na teden vsaka po 200 milijonov; v Zedinjenih državah jih izdelajo na teden do 150 milijonov. Povprečno se računa, da se porabi na celem svetu povprečno 200 milijonov šivank na dan.

Maščevanje varanega moža. Blizu Reke je delavec Anton Širola, ki je prišel iz Amerike, ustrelil ženo, ker mu je bila za časa njegove odsotnosti nezvesta. Nato je ustrelil še sebe.

Čez devet let spet vidi in sliši kmet Franc Žunter v Prečni v Slavoniji. Pred 9 leti je nenadoma izgubil vid in sluh. Ker je bil reven, ni šel k nobenemu zdravniku. Zdaj je spregledal in zaslišal.

Boj med republikama Nikaragva in Honduras (Amerika). London, 21. februarja. Armada republike Nikaragva koraka v notranje pokrajine Hondurasa. Pri Portello del Espino je bila bitka, v kateri so bile poražene nikaragviške čete, a v boju je padel tudi poveljnik hondurskih čet, general Carcemo.

Dva parnika sta trčila skupaj v britoljskem zalivu, in sicer angleška parnika »Heliopolis« in »Orianda«. Zadnji se je takoj potopil in z njim 14 mož posadke.

Nesreča na železnici. V New Yorku se je zvrnil električni vlak. 20 oseb je ubitih, 50 pa ranjenih.

Strašna nesreča na morju, se je pripetila nasproti izlivu reke Mass. Parnik »Berlin« se je ponesrečil tako blizu pomola, da so ljudje z obrežja gledali obupne boje potnikov na prednjem delu ladje, ki je štrlela iz morja, a nihče jim ni mogel pomagati vsled razburkane morja. Vseh potnikov s posadko vred je bilo 144, a drug za drugim so izginjali v morju, ker so vsled

mraza odrevenele nesrečneže visoki valovi trgali od države palube. — Parnik »Clacton«, ki se je vozil v razdalju ene milje za ponesrečeno ladjo »Berlin«, se je tudi na vse načine trudil, da bi se približal ponesrečeni ladji, na kateri je bila še vedno velika gruča obupnih potnikov, toda vsak poskus so valovi, ki so butali od brega, zaobrnil. Valovi so se vzdigali 30 do 40 črevljev visoko. S »Clactona« so metali rešilne pasove in vrvi, ki pa jih niso dosegli. Slišali so obupne klice ter videli sklenjene roke, kako so smrti posvečeni na »Berlinu« prosili pomoči, toda rešiti niso mogli ne enega človeka, temuž so morali gledati, kako so valovi trgali od ograje na krovu »Berlina« osebo za osebo, a kakor hitro je padel človek v morje, so ga hipoma zagrnili kakor hiše visoki valovi.

Spet velika nesreča na morju. V bližini otoka Kreta, ktereja poznajo nekateri naši bralci, ker so podili kot vojaki sami tjakaj pred nekaj leti, ali pa je bil tamkaj kak njihov sorodnik ali znanec, se je ponesrečil velik parobrod »Imperatrix« (Cesarica), last avstrijske parobrodne družbe »Lloyd«. Parobrod je bil dolg 117 m in širok 13 m. Veljal je 2.400.000 kron. Sedaj je bil namenjen v Indijo, med potom pa na Kreto, a vsled viharjev je prišel iz določene poti ter se ponesrečil blizu Krete na morskih pečinah. Večina ljudi, ki so se vozili na njem, je rešenih, vendar jih je utonilo 39, med njimi Košir Franc iz Kamnika na Kranjskem. Škoda na blagu, ki je bilo na parobrodu, znaša nad 2 milijona kron. Rešavati so pomagale 3 bojne ladje in sicer francoska, ruska in laška.

Dolgovi našega cesarstva. Na plačevanje obresti in odplačevanje dolgov je potrebovalo cesarstvo leta 1905 434.296.809 K. Za splošni državni dolg (5 in pol milijarde K) se je porabilo 237 in pol milijona. Dobro lezemo v dolgove.

Politični pregled.

Novi državni zbor. Volitve za novi državni zbor so razpisane na dan 14. majnika in ožje volitve 23. majnika t. l.; volitve se vršijo na podlagi nove postave, katero priobčimo v najvažnejših točkah našim bralcem.

Štajerski dež, zbor se je sešel dne 25. febr. t. l. Slovenski poslanci so predlagali spremembo volilnega reda. Kako potrebna je ta sprememba, kažemo v političnem pregledu. Tudi socijaldemokratska poslanca Schacherl in Resel sta predložila načrt za spremembo volilnega reda. Slovenski poslanci so se oglašali še tudi v raznih drugih zadevah, dež. odbornik Link pa je odgovoril na vprašanje poslanca Jankoviča glede železnice ki bi vezala Brežice s progo Grobelno-Rogatec: Deželni odbor priznava važnost železnice za kozjanski okraj v gospodarskem oziru, a vse predpriprave mora od intresentov sestavljeni odbor na svoje stroške izvršiti. V tem slučaju obljublja, da bo dež. odbor s svojim vplivom okraj podpiral, a brez velike državne podpore misli, da ni lahko izvršiti tega načrta. Pač vedno se najdejo lepi izgovori, kadar se gre za slovenske kraje!

V drugi seji dne 26. t. m. so se volili odseki. Izmed slovenskih poslancev so bili voljeni: v deželni kulturni odsek; Dr. Jurtela in Roš, peticijski odsek: Kočevar. Železniški odsek se razširi.

Razni deželni zbori zborujejo ter preresetavajo svoje deželne račune in sklepajo nove deželne postave. Skoraj povsod pa se slišijo zahteve po razširjenju volilne pravice. Najbolj upravičena je ta zahteva pri nas na Štajerskem. Štajerski deželni zbor ima 71 poslancev in od teh je samo 10 Slovencev, torej niti sedmi del ne. Slovencev na Štajerskem pa je nad eno tretino, torej bi morali po pravici imeti vsaj 24 poslancev. Spremembo moramo zahtevati, take grde krivice ne smemo trpeti. Mi zahtevamo vse to na Štajerskem, kar zahtevajo Nemci na Češkem, posebno še njihov ministar Prade.

Ogerski državni zbor se je pečal zadnji čas s samimi goljufijami, kateri so delali ogerski ministri, posebno Polony. Zbor je zadnji čas sprejel postavbo o delavskih zavarovalnicah za slučaj bolezni in smrti.

Italija se vedno bolj oborožuje in gradi nove bojne ladje. Njej nasproti pa premika Avstrija vedno bolj svoje vojaštvo proti jugu. Kljub temu smo z Italijo v trozvezi, a ta odnosaj je sledeči: Italija izvozi na Avstrijsko mnogo južnega sadja, posebno pomaranč, fig, citron, laškega olja itd. Na stotisoče laških delavcev dobi v Avstriji svoj zaslužek, da preživljajo sebe in svoje rodbine; povrh je Italija na suhem še vedno slabejša kakor Avstrija in nima drugih zanesljivih zveznikov. Zato čaka na ugodno priliko poleg pa se dobrika. Pač čisto kakor dva, ki si zatrujeta prijateljstvo, poleg pa imata vsak v svojem žepu skrit nož, katerega pa ne upata izvleči, ker se drug drugega boji. —

Rusko. Ruski listi razkrivajo velikansko poneverjenje denarja za časa rusko-japonske vojske. General Dessino in njegov prijatelj sta ogoljufala državo za približno 25 milijonov kron. Volitve v ruski državni zbor, ki se imenuje tamkaj »duma«, se ravnokar vrše. Protivladne stranke imajo veliko večino.

Francosko. Razpor med državo in cerkvijo se bliža koncu. Začele se bodo sklepati pogodbe med občinami in župniki. Vse cerkve in vso cerkveno premoženje postane last občin, a te sklenejo z župniki pogodbo, da smejo rabiti župniki vse za bogoslužje za dobo 18 let. Vlada je od prvotnega načrta v nvarsicem morala odnehati, in bo še kaj popustila.

Vojaška pisarna EMIL KOKSTEIN

Gradec, Stempfergasse 3, daje pojasnila, nasvete, prošnje, vloge, strokovnjaška mnenja itd. v vseh vojaških zadevah.

Učenca poštenega vedenja sprejme v trgovino z mešanim blagom Josip Farkaš pri sv. Jurju ob Ščavnici.

Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je THIERRYJEV BALZAM

z zeleno varstveno znamko z nuno. 12 majhnih ali 6 dvojnati steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopom K 5.

Thierryjevo centifolijsko mazilo

za vse, še tako stare rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3-60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslavni.

Naslavlja naj se na lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogatski Slatini. Zaloga po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisoči izvirnih zahvalnih pisem zastoj in pošline prosto.

Postavno zavarovano.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Dobrich-Sauerbrunn.

ALOJZIJ PINTER

v Slov. Bistrici pri farni cerkvi.

slovenjebistriškemu okraju
priporoča v nakup razno blago, ki se pri kmetijstvu rabi trgovina

Vsemu

Nudi za spominjati čas: vsakovrstna semenja, žajsterko deteljno in travno seme, oves, koruzo in drugo zrnje. **Ima** galico (vitifol), liče (ratifol), žveplo, trake iz gumija, motike, lopate, škarje, brizgalnice, sploh vse, kar se rabi v vinnogradu.

Razpolaga z najboljšimi kosami, sopi, kamni, amerik, vili, grabljami, kosili, Tomaževu žlindro in vse drugo potrebno za travnike.

Na veliko izbijo je razna železina, dolga železa, šine za kolese, osi, obroci: ploščevina, verige, žage za vodno moč, okrove za nove stavbe itd.

Dobiva se vsakovrstno olje, sveže bučno, laško in drugo; znano najboljša moka iz P. Majdicvega mlinca, žganje, Bar-
telnovo - klajno apno za živino in še vse več drugega vam proda po nizki ceni trgovina

FLOJZIJ PINTER v Slov. Bistrici.

Pridite sami, pogledajte, izberite, vam ne bode žali